

YEHUDA
RAVEH &
CO.

תל אביב, 4 פברואר, 2019

לכבוד

מר צביקה סלוצקי, מנכ"ל רשות ניקוז כנרת
מר פנחס גרין, משנה למנכ"ל רשות ניקוז כנרת

שלום רב,

הנדון: חוות דעת בנושא ביצוע פרויקט "שביל ישראל לאופניים" ע"י רשות ניקוז כנרת
בתחומי רשות ניקוז כנרת

נתבקשנו על ידכם לחוות דעתנו בנוגע לשאלה האם רשות ניקוז כנרת (להלן: "רשות הניקוז")
רשאית לתכנן ולבצע עבור הקרן לשטחים פתוחים את פרויקט "שביל ישראל לאופניים"
בשטחים שבתחום אחריותה.

להלן חוות דעתנו:

1. רשות ניקוז ונחלים כנרת פועלת מזה עשרות שנים בתחום אגן ההיקוות של הכנרת כגוף
סטטוטורי עצמאי מכוח חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, תשי"ח-1957 (להלן:
"החוק") ומכוח צו הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (הקמת רשויות ניקוז), תש"ך-1960.
בתחומה של הרשות נמצאות 29 רשויות מקומיות ותחום פעילותה משתרע על פני שטח של
כ-2.5 מיליון דונם.

2. בסעיף 12 לחוק נקבעו תפקידי רשות הניקוז, כדלקמן:

**"תפקידי רשות הניקוז הם לדאוג לניקוזו הסדיר של התחום שנקבע לה בצו
המקים, ולשם כך להקים, לשנות ולהחזיק ולפתח מפעלי ניקוז באותו תחום;
במילוי תפקידיה אלה תפעל רשות הניקוז גם למניעת מפגעי בריאות"**

1090687

יהודה רוה
ליזה טרוס
חיים שטרן
יובל גרייבסקי
כרמית בר-און
יהודה גלט
אורי ימין
חגי אולמן
מתן בן-שואל
רון ורד
כלב מ. מאירס
אורלי קרונמן דגן
דוד יהב
אהוד נדב
רני גורלי
תמר מורן
שריטל לנדסמן
שרון פלורנטין
עזרא בריס
עמית דר
נועה סולומון בן-מאיר
שלומית הס וורצל
שרה שלום
גילעד קצב
ניר קמחי
נועם כהן
אפרת קוצ'ינסקי
סמי סבזרו
עדי כהן-בוגנים
יובל ברוש
חני זבולוני
גילי רוה
דוד לנדי
מתן מנחם
פני יעקובוביץ' בויום
מרים אביטבול
שגית דומיין
דמיטרי זליק
גבריאל קראוס
יצחק כהן
דלית זהות
מירי סיימונס
שרה בוביס
אריאל מנשה
שלי גורדון
עדי שחר
אלכסנדר ברודשנדל
דוד שטרנבוך
בועז הניג
שיר בסאד
אבי זיידרמן
רועי מור
אסף בק
מיכל חכים פדן
רותם קמחי
יאיר פיגלין
עדן עדיקא
יונתן פיוריץ
נתנאל חבאני
רויטל להב
מוריה וינר
שירה שורץ מאירמן
איתי ספראי
רן דוד מנשה
ליאור מדוצקי
אמיר ברנשטיין

YEHUDA
RAVEH &
CO.

3. בנוסף על תפקידיה המסורתיים של רשות הניקוז בכל הקשור להסדרת הניקוז ומניעת נזקי שיטפונות והצפות המבוצעים באמצעות אגף ניקוז נחלים, התווספו לתחומי אחריותה של רשות הניקוז לאורך השנים מספר תחומי פעילות נוספים, ובהם:

3.1. **רשות לשימור קרקע**- מכוח תקנות שימור הקרקע, תש"ך-1960 רשות הניקוז משמשת כרשות לשימור קרקע ובמסגרת זו רשות הניקוז יוזמת, מסייעת ומפקחת על הקמת מפעלי שימור קרקע בתחומה ועל החזקתם.

3.2. **תפקידים של רשות נחל**- כגון: קביעת תוואי לנחל, שמירת הנוף ומתנות הטבע לאורך הנחל מכוח צו רשויות נחלים ומעניינות (הטלת תפקידי רשות נחל על רשויות ניקוז), תשס"ג-2003.

3.3. **זרוע ביצוע סטטוטורית לאיגוד ערים כנרת**- רשות ניקוז כנרת משמשת כזרוע הביצוע הסטטוטורית של איגוד ערים כנרת שהוקם בחוק הסדרת הטיפול בחופי הכנרת, תשס"ח-2008, בכל הקשור במשימותיו הרבות והחשובות של האיגוד בניהול ובתפעול השוטף של חופי הכנרת שבאחריות האיגוד לרווחת הציבור בראייה כוללת ואחידה, שיקום ושדרוג ופיתוח תשתיות בחופים, רישוי עסקים, חינוך והסברה ופיקוח ואכיפה.

איגוד ערים כנרת (הפועל כאמור באמצעות רשות ניקוז כנרת) עוסק במגוון רחב של נושאים סביבתיים בשטח אגם הכנרת והביא בשנים האחרונות לשינוי דרמטי במציאות חופי הכנרת, בייחוד בכל הקשור והכרוך ופיתוח וטיפול החופים וניקיונם.

3.4. **חינוך, קהילה והסברה**- ברשות ניקוז כנרת פועל אגף העוסק בפעולות חינוך והסברה לקהילה. אגף זה מבצע לאורך השנה מגוון רחב של פעילויות לקהלים שונים (בתי ספר, משפחות וכו') במגוון פרויקטים באגן ההיקוות של הכנרת, כדוגמת: תכנית חינוכית "שומרי הנחל" בשיתוף המשרד להגנת הסביבה לבתי ספר- התוכנית עוסקת בשיקום נחלים ובתי גידול; תכנית "הולכים על נקי- זאת הכנרת שלנו" – פעילות חינוכית הסברתית לבתי הספר במסגרתה

YEHUDA
RAVEH &
CO.

התלמידים לומדים על הכנרת ועל חשיבותה הלאומית, פיתוח אחריות לגבי ניקיון הכנרת וכו'; הפעלת צוותי הסברה בחופי הכנרת לשמירה על הסביבה החופית ושמירה על הניקיון; פעילות בשביל סובב כנרת; סיורים למשפחות באגן ההיקוות של הכנרת ועוד.

4. אם כן, ניתן להבחין כי רשות הניקוז עוסקת במגוון רחב של נושאים סביבתיים בכל שטח אגן ההיקוות של הכנרת ובאגם עצמו, הן במסגרת משימתה העיקרית לדאוג לניקוז הסדיר בשטחים שבתחום אחריותה ולהקמת מפעלי ניקוז, והן במסגרת התפקידים הנוספים והחשובים שהוטלו על רשויות הניקוז בכלל ועל רשות ניקוז כנרת בפרט כמפורט לעיל, לרבות במסגרת תפקידה כזרוע הביצוע הסטטוטורית של איגוד ערים כנרת.

5. בהתאם למידע שהעברתם לעיוננו כפי שנמסר לכם ע"י המהנדס רן מולכו, תוואי שביל האופניים המוצע בפרייקט שבנדון נמצא בחלקים נרחבים ממנו לאורך דרכי התחזוקה של רשות ניקוז כנרת לצד הנחלים באגן היקוות הכנרת. על כן, המהנדס מולכו סבור כי פיתוח השביל יכול לשמש את רשות הניקוז לקידום נושא הנגשת הנחלים לציבור הרחב, וכי חיבור מקטעי הנחלים באמצעות שבילים לאופניים לאורך הנחלים יהוו מקור משיכה מרכזי למטיילים באזור.

6. עוד סבור המהנדס מולכו, כי בקטעי שביל אחרים, יצירת שבילי האופניים תסייע לשימור הקרקע בשטחים פתוחים ותמנע סחף קרקע וזקי שטפונות. בנוסף, שבילי האופניים בשטחים פתוחים עשויים לסייע בקיטוע רצף זרימת מים, ובכך להקטין את כמויות המים הזורמים בשטח ולסייע בפיזור הנגר ברחבי אגן ההיקוות.

7. בהתאם לחוות דעתו של המהנדס מולכו שהוצגה פנינו, ליצירת שבילי האופניים קיימים לא רק יתרונות הנדסיים/ ניקוזיים כדוגמת מניעת סחף קרקע וסיוע בהקטנת כמויות המים הזורמים בשטח, אלא גם היבטים חברתיים, חינוכיים קהילתיים בהנגשת ערוצי הניקוז השונים לציבור הרחב. מדובר בתפקידים שרשות הניקוז עוסקת בהם באופן שוטף לאורך כל השנה, הן במסגרת תפקידה כרשות נחל ורשות לשימור קרקע, והן במסגרת פעילות האגף לחינוך, קהילה והסברה.

8. מן האמור לעיל עולה כי לפרויקט שבילי האופניים שבכוונת הקרן לשטחים פתוחים לתכנן ולבצע בתחומי רשות הניקוז קיים קשר הדוק לתפקידים ולסמכויות של רשות הניקוז.

9. מסקנות:

9.1. נוכח האמור לעיל, הננו סבורים כי, בנסיבות העניין, רשות ניקוז כנרת רשאית לעסוק בפרויקט תכנון וביצוע "שביל ישראל לאופניים" עבור הקרן לשטחים פתוחים בשטחים שבתחום אחריותה.

9.2. הפרויקט הנ"ל עולה בקנה אחד עם התפקידים והסמכויות שהוטלו על רשות ניקוז כנרת בחיקוקים השונים, ועם העבודה השוטפת והיומיומית של רשות הניקוז באגן ההיקוות של הכנרת. כמו כן, לרשות הניקוז קיים הידע והמומחיות המיוחדים לביצוע העבודה, שכן מדובר בפרויקט אשר יבנה בסמיכות לנחלים ובשטחים פתוחים שרשות הניקוז פועלת בהם באופן שוטף בהיבטים של שימור קרקע ומניעת סחף.

10. הנני עומד לרשותכם בכל שאלה ו/או הבהרה ככל ותידרש.

בכבוד רב,

חיים שטרן, עו"ד

העתקים:

1. אושרי ילוז, מהנדס רשות ניקוז כינרת;
2. רן מולכו, ליגמ פרויקטים סביבתיים בע"מ.